

สมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
: การศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

นางสาว พรสุวรรณ จารุพันธ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-283-6

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**INSTRUCTIONAL COMPETENCIES OF NURSING INSTRUCTORS
FOR PROMOTING SELF-DIRECTED LEARNING IN CLINICAL
SETTING : A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI
NURSING COLLEGE , CHAINAT**

Miss Pornsuwan Jaruphan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science**

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1996

ISBN 974-636-283-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริม
การเรียนรู้ด้วยตนเอง : การศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี ชีชนาก

โดย   นางสาว พรสุพรรณ จารุพันธ์

สาขาวิชา   การพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีอนุชวณิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูด้วงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

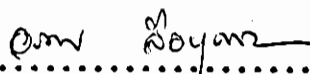
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีอนุชวณิช)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตตานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พรสุวรรณ จารุพันธุ์ : สมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง : การศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียันนาท (INSTRUCTIONAL COMPETENCIES OF NURSING INSTRUCTORS FOR PROMOTING SELF-DIRECTED LEARNING IN CLINICAL SETTING : A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI NURSING COLLEGE, CHAINAT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์. อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.อรพรรณ ลือบุญอวัชชัย, 131 หน้า ISBN 974-636-283-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง : การศึกษาเฉพาะกรณี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียันนาท กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พยาบาลซึ่งปฏิบัติงานด้านการสอนและการนิเทศนักศึกษาในหอผู้ป่วย และมีประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี จำนวนทั้งหมด 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตสมรรถนะ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและทดสอบความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับที่มีการปฏิบัติมาก
2. สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของอาจารย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีประสบการณ์ด้านการสอนแตกต่างกัน และมีความศรัทธาในศักยภาพบุคคลแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน
3. อาจารย์วุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สูงกว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติกร.....พรสุวรรณ จารุพันธุ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....อรพรรณ ลือบุญอวัชชัย.....

C686120 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD : COMPETENCIES OF NURSING INSTRUCTORS/ SELF-DIRECTED LEARNING

PORNSUWAN JARUPHAN : INSTRUCTIONAL COMPETENCIES OF NURSING INSTRUCTORS FOR PROMOTING SELF-DIRECTED LEARNING IN CLINICAL SETTING : A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI NURSING COLLEGE, CHAINAT. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSIS. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI. Ph.D. 131 pp. ISBN 974-636-283-6

The purpose of this research were to study and compare instructional competencies for promoting self-directed learning in clinical setting of nursing instructors of Boromarajonani Nursing College, Chainat. Samples were 20 nursing instructors with at least 1 year teaching experience who taught and supervised clinical practicum during the time of study. Research instruments, developed by the investigator were a questionnaire, an interview guide and an observation sheet. All instruments were tested for validity and the reliability. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, t-test and F-test.

Major findings were the followings :

1. The mean scores of instructional competencies for promoting self-directed learning in clinical setting of nursing instructors was in the high level.
2. There were no difference among instructional competencies for promoting self-directed learning in clinical setting of nursing instructors who had different in age, in teaching experience and in the level of belief in individual potentials.
3. The above mentioned competency of nursing instructors who possessed master degree or higher was significantly higher than that of nursing instructors who possessed bachelor degree, at the .05 level.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต..... พ.ศ.ว.น. อารุณีย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อ.พ.ว. ล้อยม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถ ความเอื้ออาทร จากรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฮุนพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนรรณ ลือบุญวิชัยชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พ.ศ.ศ.หญิง นางเพ็ญ สุขหย่อม และคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาต่างๆ

การทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูลเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยได้รับความกรุณา ความปรารถนาดีจาก อาจารย์ทิพย์รัตน์ สุทธิพงศ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท คิวดีเสมอมา ขอขอบพระคุณอาจารย์ สุวีรัตน์ ภูบุญธรรม ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรีและคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ตระหนักกับคำที่นำใจและความเสียสละอย่างแท้จริง จากอาจารย์ที่คอยให้กำลังใจ ความห่วงใย ซึ่งเป็น พี่ น้อง เพื่อนร่วมงานในวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ชัยนาท ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ที่สุดของความรู้สึกทั้งหมด ขอมอบแด่คุณแม่ แม่ ที่รักทั้ง 4 คนที่ได้อุปถัมภ์อุ้มชู น้องคนนี้ ให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

พรสุวรรณ จารุพันธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	v
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	71
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	112
รายการอ้างอิง.....	113

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญทำให้สัมภาษณ์ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และหนังสือขอความร่วมมือ	116
ภาคผนวก ข	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	121
ภาคผนวก ค	ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	126
ประวัติผู้วิจัย		131

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. นำหนักคะแนนสมรรถนะรวมทุกด้าน.....	86
2. ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	73
3. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	75
4. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทุกด้าน.....	77
5. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการเตรียมการเพื่อ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในรายชื่อ	78
6. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ในรายชื่อ	80
7. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการร่วมกันเรียนรู้ ในรายชื่อ	81
8. จำนวนและร้อยละของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ในฐานะบุคคล ในรายชื่อ	82
9. จำนวนสมรรถนะของอาจารย์ จำนวนตามสถานการณ์การสอนทางคลินิก	84
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัด การเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการ เตรียมการเพื่อการเรียนรู้ ในรายชื่อ.....	85
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัด การเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการ สนับสนุนการเรียนรู้ ในรายชื่อ	87

12.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการร่วมกันเรียนรู้ ในราชข้อ	88
13.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทางด้านการส่งเสริมพัฒนาการในฐานบุคคล ในราชข้อ	89
14.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทุกด้าน.....	91
15.	เปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์ จำนวนตามอายุ เป็นราชด้าน.....	92
16.	เปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์ จำนวนตามระดับการศึกษา เป็นราชด้าน.....	93
17.	เปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์ จำนวนตามประสบการณ์ด้านการสอน เป็นราชด้าน	94
18.	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของค่าเฉลี่ย จำนวนตามความศรัทธาในศัทธิภาพบุคคล เป็นราชข้อ.....	95
19.	เปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์ จำนวนตามความศรัทธาในศัทธิภาพบุคคล เป็นราชด้าน.....	97

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

60

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย